

PARAISTENSEUDUN KOULU

Toimintakertomus lukuvuodesta 2022-2023

1. Toimintakulttuuri

Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri

Lukuvuoden aikana suunnitellaan ja toteutetaan monialaisia oppimiskokonaisuuksia ja pohditaan, miten laaja-alaiset osaamisalueet saadaan kytettyä parhaiten opetukseen. Hyvinvointityössä kehitetään kouluhyvinvointia ja oppilashuoltotoimintaa tukevaa sekä kiusaamisen vastaisia toimintaa. SOPU-vuosikellon avulla koordinoidaan koulun ja opiskeluhuollon sekä nuorisotoimen ja muiden koulun yhteistyötahojen tekemää kouluviihtyvyyden edistämistyötä. Lukuvuonna 2022-2023 opinto-ohjaaja Tapani Heinonen on kouluviihtyvyyden kehittämisen vastuuhenkilö.

Lukuvuoden painopistealueet

Lukuvuonna 2022 - 2023 Paraisten suomenkielisissä kouluissa on painopistealueena "Kannustamme yrittäjyyteen". Aineenopetuksessa ja erityisesti oppilaanohjauksessa sekä koulun tapahtumissa oppilaita kannustetaan yrittäjyyteen, jolla tarkoitetaan aktiivisuutta, itsenäisyyttä, hyvää itsetuntoa, uskoa omaan itseensä sekä aloitteellisuutta. Yrittäjämäistä asennetta tukee koulun luokkien aktiivinen yhteisvarojen keruu sekä oppilaskunnan pitämä kioskki.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Paraisten koulujen yhteisen monialaisen oppimiskokonaisuuden teemana lukuvuonna 2022 - 2023 on "Yrittäjyyskasvatus".

Paraistenseudun koululla yrittäjyyttä käsitellään laaja-alaisesti eri oppiaineissa opetussuunnitelman mukaisten oppiainesisältöjen puitteissa. Tekstit voivat olla myös audiovisuaalisia. Koululla järjestetään aiheeseen liittyen kaksi teemapäivä. Teemapäivien tarkoituksena on syventää oppilaiden monialaista ymmärrystä yrittäjyyteen ja samalla mahdollistaa oppiaineiden välinen ja niiden rajapinnat ylittävä yhteistyö. Oppimiskokonaisuuden laajuus on noin 15 tuntia. Oppilaat osallistetaan teemapäivien suunnitteluun lukuvuoden alkaessa. Oppimiskokonaisuus arvioidaan osana kokonaisuuteen osallistuneiden oppiaineiden arviointia.

Paraistenseudun koulun koulukohtaisen oppimiskokonaisuuden aiheena on "Hyvinvointi ja kouluviihtyvyys". Oppimiskokonaisuus toteutetaan viikoilla 4 ja 5. Keskeinen kokonaisuuden toteuttamistapa on eri oppiaineiden opetuksen rinnastaminen siten, että opetuksesta ja oppitunneista muodostuu yhtenäinen oppiainerajat ylittävä kokonaisuus. Luokka-astekokonaisuuksista syntyy yläkoulun aikana kolmen vuosiluokan mittainen yhtenäinen monialainen oppimiskokonaisuus. Oppimiskokonaisuuden laajuus on noin 15 tuntia luokka-astetta kohden. Oppimiskokonaisuus arvioidaan osana kokonaisuuteen osallistuneiden oppiaineiden arviointia.

Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma

Kestävän kehityksen päämääränä on turvata kotiplaneetallamme hyvät elämisen mahdollisuudet myös tulevaisuudessa. Kestävä kehitys jaetaan sosiaaliseen ja kulttuuriseen, taloudelliseen sekä ekologiseen kestäväan kehitykseen.

Paraistenseudun koulun päivittäisessä toiminnassa ja koulunpidossa otetaan huomioon kestäväan kehityksen ajatus. Koulun arjessa oppilaita ja henkilöstöä ohjataan ja kannustetaan tekemään arjen kestäviä valintoja.

Tavaroiden hankinnassa ja materiaalivalinnoissa pyritään kestäviin, pitkäaikaisiin, taloudellisiin ja tarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin. Koulussa syntyvä jäte lajitellaan ja tavaroita hankkiessa ja poistaessa arvioidaan, onko kierrätys mahdollinen vaihtoehto.

Paraistenseudun koulu on toimii lukuvuonna 2022-2023 Opetushallituksen Demokratia- ja ihmisoikeushankkeen (DIOK) pilottikouluna. "Lapset ja nuoret Varsinais-Suomen kestävyystyön kehittäjänä" ohjaa oppilaita ja opettajia huomioimaan lähiympäristön kestävyysnäkökulmia koulun arjen, paikallisten yritysten ja kunnallisen päätöksenteon tasoilla.

Tavoitteena on lisätä nuorten yhteiskunnallisia taitoja, sitoutumista kestäväan kehitykseen ja lisätä vaikutusmahdollisuuksia kohti viihtyisämpää ja kestävämpää ympäristöä.

Koulun tasa-arvosuunnitelma ohjaa koulun toimintaa sukupuolten välisen tasa-arvon toteutumisen näkökulmasta. Erasmus+ -hanke "We need our nature - our nature needs us!" tukee siihen osallistuvien oppilaiden ja henkilöstön jäsenten kykyä ymmärtää ja hahmottaa kestäväan kehitykseen liittyviä kysymyksiä ja auttaa toimimaan kestäväan kehityksen periaatteiden mukaisesti paremman tulevaisuuden hyväksi.

2. Painopistealueena yrittäjyyskasvatus

Paraisten koulujen yhteisen monialaisen oppimiskokonaisuuden teemana lukuvuonna 2022 - 2023 on "Yrittäjyyskasvatus".

Paraistenseudun koululla yrittäjyyttä käsitellään laaja-alaisesti eri oppiaineissa opetussuunnitelman mukaisten oppiainesisältöjen puitteissa. Tekstit voivat olla myös audiovisuaalisia. Koululla järjestetään aiheeseen liittyen kaksi teemapäivää. Teemapäivien tarkoituksena on syventää oppilaiden monialaista ymmärrystä yrittäjyyteen ja samalla mahdollistaa oppiaineiden välinen ja niiden rajapinnat ylittävä yhteistyö. Oppimiskokonaisuuden laajuus on noin 15 tuntia. Oppilaat osallistetaan teemapäivien suunnitteluun lukuvuoden alkaessa. Oppimiskokonaisuus arvioidaan osana kokonaisuuteen osallistuneiden oppiaineiden arviointia.

Luontevaksi osaksi yrittäjyyskasvatusta nivoutuu osana Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatushankkeen Kirittäjät-mallia kahdeksansilla luokilla toteutuva yritysten kestävyystyön kehittäminen. Oppilaat tekevät vierailuja paikallisiin yrityksiin, jonka jälkeen koululla tapahtuvassa työpajassa tarkastellaan ja pohditaan, miten yrityksen toimintaa voisi kehittää kestävyysnäkökulmat huomioiden. Kirittäjät-mallin yrityspolku luo yhteyksiä paikallisen yrityselämän ja koulun välille, luo oppilaille tietoisuutta työelämästä ja yrittäjyydestä, sekä mahdollisesti motivoi oppilaita hakemaan myöhemmin töihin paikallisiin yrityksiin.

3.Hankkeet ja hankkeiden vastuuhenkilöt

“Lapset ja nuoret Varsinais-Suomen kestävyystyön kehittäjinä”, osa Opetushallituksen Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus (DIOK) -pilotikouluhanketta (Juho Kuzu)

Kirittäjät-mallin kokeilut toteutettu kevään aikana kaikilla vuosiluokilla. Kullakin vuosiluokalla hankkeeseen käytettiin n. 6-8 oppituntia. 7. luokat tekivät koulun kehittämistyötä; lopputuotokset esiteltiin toukokuussa rehtorille. 8. luokat tutustuivat vierailuiden ja työpajojen kautta paikallisiin yrityksiin (LM-Dental, Hesburger ja Paraisten keilahalli). Yritysten kanssa tehtiin yhteistyötä etenkin kestävyysnäkökulmiin liittyen ja kaikkien yritysten kanssa sovittiin haaste, jonka tavoitteena oli kirittää yrityksen kestävyystyötä. 9. luokat tutustuivat kunnalliseen päätöksentekoon ja jokaisella luokalla vieraili kaupunginvaltuutettu, jonka kanssa lisäksi tehtiin ristikävely kaupungilla. Lopputyönä yhdeksän luokan tekivät kuntalaisaloitteita, joita esiteltiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 29.5.

Paraisten hanketta ja Kirittäjät-mallia esiteltiin Vaasassa 6.-7.2. Nordic Perspectives on Democracy And Human Rights Education -seminaarissa, jossa hanke herätti pohjoismaistakin kiinnostusta, koska materiaalit käännetään ruotsiksi. Koulumme osallistui myös 10.5. DIOK-hankkeen päätöseminaariin Helsingissä, jossa 9B:n oppilaat Elin Asplund ja Iiris Eloranta kertoivat kokemuksiaan hankkeesta ja esittivät kysymyksiä kansanedustajille. Hanketta toteutettiin yhteistyössä Valonian, Paraisten suomenkielisten koulujen ja Mynämäen Laurin koulun kanssa. Kirittäjät-mallin on tarkoitus jäädä käyttöön seuraavinakin vuosina.

Erasmus+ We need our nature - our nature needs us! (Sanna Laine, Ulla Laakkonen).

Paraistenseudun koulu on mukana kansainvälisessä Erasmus+ -projektissa We need our Nature - our Nature needs us. Mukana on lisäksi kaksi saksalaista koulua sekä koulut Espanjasta ja Puolasta. Projektin teemana on kestävä kehitys ja kierrätys.

Lukuvuoden 2022-2023 aikana Erasmus-ryhmä isännöi vierailua Paraisilla syyskuussa sekä osallistui kansainvälisiin tapaamisiin helmikuussa Espanjan Alaquasissa ja huhtikuussa Saksan Kölnissä. Paraisten tapaamisessa perehdyttiin jätteiden lajitteluun ja kierrättämiseen ja erityisesti tekstiiliteollisuuden ekologisuuteen. Oppilaat saivat haastatella ilmastoteemoista ulkoministeri Pekka Haavistoa. Tapaamisen lopputuotoksena valmistettiin taideteos omista hiilijalanjäljistä sekä valaisimet kierrätystekstiileistä. Espanjan tapaamisen aiheena oli vesi. Tutustuttiin mm. jätevedenpuhdistamoon ja vedentutkimukseen. Saksan tapaamisessa kerättiin yhteen projektin aikana kertynyt ympäristötietous, kokattiin ympäristöystävällistä ruokaa ja koottiin digitaalinen kasviskeittokirja. Erasmus-oppilaat kävivät syksyllä Koivuhaan koulussa ja Nilsbyn koulussa valistamassa alakoululaisia kierrätyksestä. Joulukuussa Paraistenseudun koululla järjestettiin poistotekstiilien keräystempaus. Erasmus-ryhmä teki marraskuussa etävierailun Turun jätevedenpuhdistamolle. Huhtikuussa harjoiteltiin ympäristöystävällisten sormisyötävien valmistamista. Toukokuussa tehtiin Paraisilla vedentutkimusta ja analysoitiin mittauksia. Paraistenseudun koulussa projektia on tuotu esiin useissa aamunavauksissa, kierrätysaiheilla julisteilla sekä valokuvanäyttelyllä, jonka teemana oli vesi. Kaikki koulun oppilaat vastasivat myös ilmastonmuutosta ja kestävästä kehityksestä käsitelleeseen kyselyyn.

Digitutor-hanke (Sebastian Ducander, Sanna Laine, Timo Hiidensola)

Digitutor-hankkeessa jatkettiin lukuvuonna 2021 - 2022 alkanutta Uudet lukutaidot -kehittämishanketta sekä valmisteltiin Paraisten Digipolkuja. Digipolku on kaksikielinen suunnitelma digitaalisten taitojen opettamisesta. Polku kattaa varhaiskasvatuksen sekä ylä- ja alakoulun kaikki vuodet.

Hankkeen myötä Sebastian ja Timo osallistuivat IKT-konfrensseen Hämeenlinnassa.

Lisäksi kotitalousopettaja Annukka Lehtonen osallistui LAPE-hankkeeseen kuuluvaan Kouluruokailun kehittämisryhmään.

Konsti

Paraisten kaupunki on mukana yhdessä varsinaissuomalaisen kunnan yhteisessä Konsti -hankkeessa, jossa kehitetään yhteisiä oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytäntöjä. Yläkoulun osalta vastuupettajana ja kehittäjänä on erityisopettaja Päivi Kempainen.

Lukuvuoden alussa on otettu kaikissa kunnissa käyttöön yhteinen Oppimisen tuen käsikirja. Yläkoulussa on pidetty kokouksien yhteydessä perehdytystä käsikirjaan. On nostettu esille erityiset painoalueet vs. oppiaineen yksilöllistäminen, tukitoimien näkyväksi tekeminen Wilman avulla sekä yritetty selkeyttää pedagogisten asiakirjojen käytäntöjä. Konstin vaikutus näkyy yläkoulussa lisääntyneenä tukiresurssina: toisen vakituisen laaja-alaisen erityisopettajan palkkaamisena. Laaja-alaisen työn lähtökohtana on samanaikaisopetus ja yhteistyö aineenopettajien kanssa. Kehittäjäopettaja osallistuu oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnitteluun yhdessä alakoulujen ja opetustoimen johdon kanssa. Tavoitteena on yhtenäinen koulupolku esiopetuksesta toiselle asteelle. Ajatus on, että oppilas pystyy opiskelemaan lähikoulussaan myös yläkoulussa. Joustavat opetusjärjestelyt ja riittävät tukiresurssit ovat avain tähän.

4. Kouluviihtyvyys ja hyvinvointikyselyt

- Kouluviihtyvyyttä edistävässä työssä lukuvuoden 2022-2023 aikana on keskeisintä ollut ennaltaehkäisevä ja yhteishenkeä rakentava toiminta, johon ovat osallistuneet oppilashuollon edustajat, tukioppilastiimi, oppilaskunnan hallitus sekä nuorisotoimen edustajat. Tämä toiminta on pitänyt sisällään esimerkiksi nuorisotoimen ja tukioppilaiden kummitunteja, teemapäiväohjelmaa, oppilaille suunnattua valistusta ja koulutusta sekä koulujenvälistä ohjelmaa. Tarkempi kuvaus toiminnasta on koulun [SOPU-vuosikellossa](#).
- Kouluviihtyvyyttä ja oppilaiden kokemuksia kysyttiin kaksi kertaa vuodessa järjestetyillä hyvinvointikyselyillä. Ensimmäisessä kyselyssä (10/2022) tuloksia tarkasteltiin vuosiluokittain, jälkimmäisessä (4-5/2023) koko kouluna. Tuloksia tarkasteltiin henkilökunnan kokouksessa ja ne käytiin läpi oppilaiden kanssa. Syksyn kyselyn tulokset jaettiin myös huoltajille. Kevään kyselyssä positiivinen tulos oli se, että yksinäisyyden kokemus näytti vähentyneen (ilman ystävää ilmoitti olevansa 3,1%). Loukkaavaa kohtelua koulussa(tai koulussa ja netissä) ilmoitti kokeneensa yhteensä 12,6% vastaajista. Tulos ei merkittävästi poikkea aiemmista vuosista, mutta ilmaisee, että parantamisen varaa sosiaaliseen hyvinvointiin liittyen löytyy. Kevään kyselyn mielenkiintoinen tulos oli, että noin puolet oppilaista ei jännitä uuteen koulukeskukseen siirtymistä juuri lainkaan - oman ilmoituksensa mukaan. Hieman yli 10%:lla puolestaan uuteen kouluun siirtyminen aiheuttaa melko paljon tai paljon jännitystä.
- Kouluviihtyvyyteen liittyvään työhön sisältyi lukuvuoden kuluessa myös kaupunkien suomenkielisten koulujen kiusaamiseen vastaisen suunnitelman laatiminen. Suunnitelma tehtiin yhteistyössä suomenkielisten koulujen työryhmässä ja esiteltiin henkilökuntakokouksessa kevättalvella 2023. Tarkoituksena oli laatia työkalu, jossa on selkeästi kuvattu toimintatapoja ja vastuunjako ennaltaehkäisevästä toiminnasta jälkiseurantaan.

5. Kehittämisen kohteet lukuvuonna 2023- 2024

- Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kehittäminen jatkuu. Varsinainen Konsti-hanke päättyi keväällä -22, mutta Konstikunnat jatkavat yhteistyötä päivittämällä vuosittain yhteistä Oppimisen tuen käsikirjaa. Lisäksi kuntien yhteyshenkilöt pitävät Teams-kokouksia, joissa keskustellaan ja sovitaan yhteisistä käytännöistä mm. kolmiportaiseen tukeen liittyen. (Päivi lisäsi tämän. Voi ottaa pois, jos ei sovi tähän)
- Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatushankkeen osana, pilottikouluna kokeillun Kirittäjä-tallin käyttöä jatketaan. Tavoitteena on parantaa ohjeistusta, miettiä toimiva aikataulutus eri vuosiluokilla toteutettaviin oppitunteihin ja kouluttaa uusia opettajia Kirittäjä-tallin materiaalin käyttöön. Tarkoituksena on integroida Kirittäjä-talli luontevaksi osaksi oppilaiden kasvattamista aktiiviseksi ja kestävyysnäkökulmat huomioivaksi kansalaiseksi. Koska Kirittäjä-tallin materiaalit käännetään kesän aikana ruotsiksi, olisi luontevaa tehdä yhteistyötä tallin käyttöönotoksi myös Sarlinska skolanissa.